

ANALIZA EFEKATA PRIVATIZACIJE U SRBIJI

PRIVATIZOVANO DO 2006.

- 1.400 preduzeća (od toga 346 raskinutih ugovora) privatizovanih po Zakonu o privatizaciji do 31.12.2005
- 537 neprivatizovanih i preduzeća u restrukturiranju na dan 01.09.2011.
- Regionalni uticaj privatizacije

PRIVATIZOVANO 2006. - 2009.

- 851 privatizovano preduzeće

POREĐENJE EFEKATA ZOST I ZOP

- 777 preduzeća privatizovanih po ZOST
- 1.638 preduzeća uspešno privatizovanih po ZOP na dan 01.09.2011.
- 537 neprivatizovanih i preduzeća u restrukturiranju na dan 01.09.2011.

Uticaj privatizacije na preduzeća privatizovana u periodu 2001-2005

- Analizirani efekti privatizacije na 1.400 preduzeća (od toga 346 raskinutih ugovora) privatizovanih po Zakonu o privatizaciji do 31.12.2005.
- 537 neprivatizovanih i preduzeća u restrukturiranju na dan 01.09.2011.
- Posmatrani efekti u periodu 2002. - 2010.
- Dovoljna vremenska distanca za analizu efekata

Uvod

Prihodi i rezultat

Produktivnost i vrednost imovine

Zaposlenost

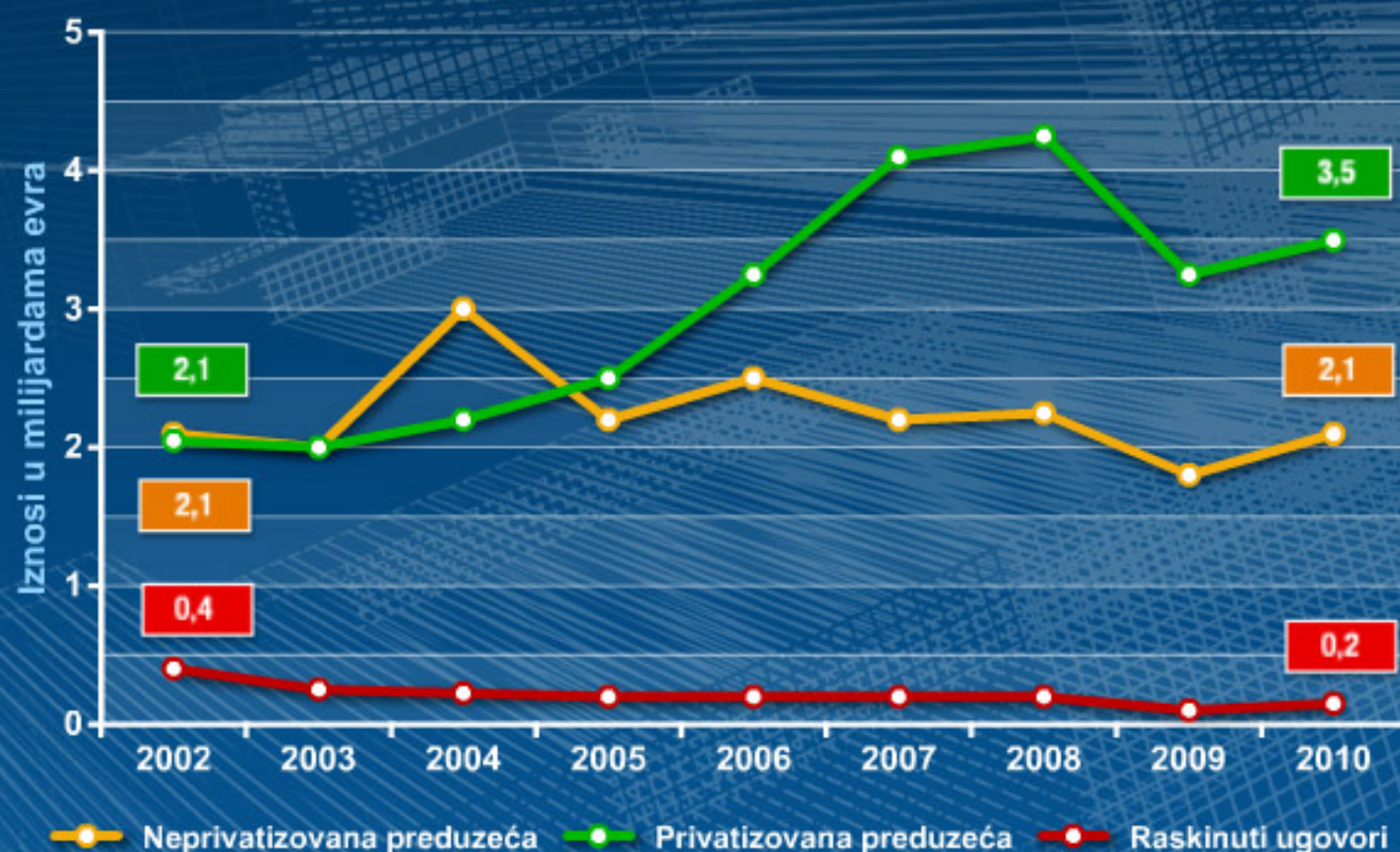
Investicije

KRETANJE PRIHODA

- Privatizovana preduzeća su povećala prihode za 69%
- Neprivatizovana preduzeća su ostala na istom nivou
- Preduzeća kod kojih je raskinut ugovor su umanjila prihode za 55% i u ukupnim prihodima posmatranih preduzeća učestvuju tek sa 3% u 2010.

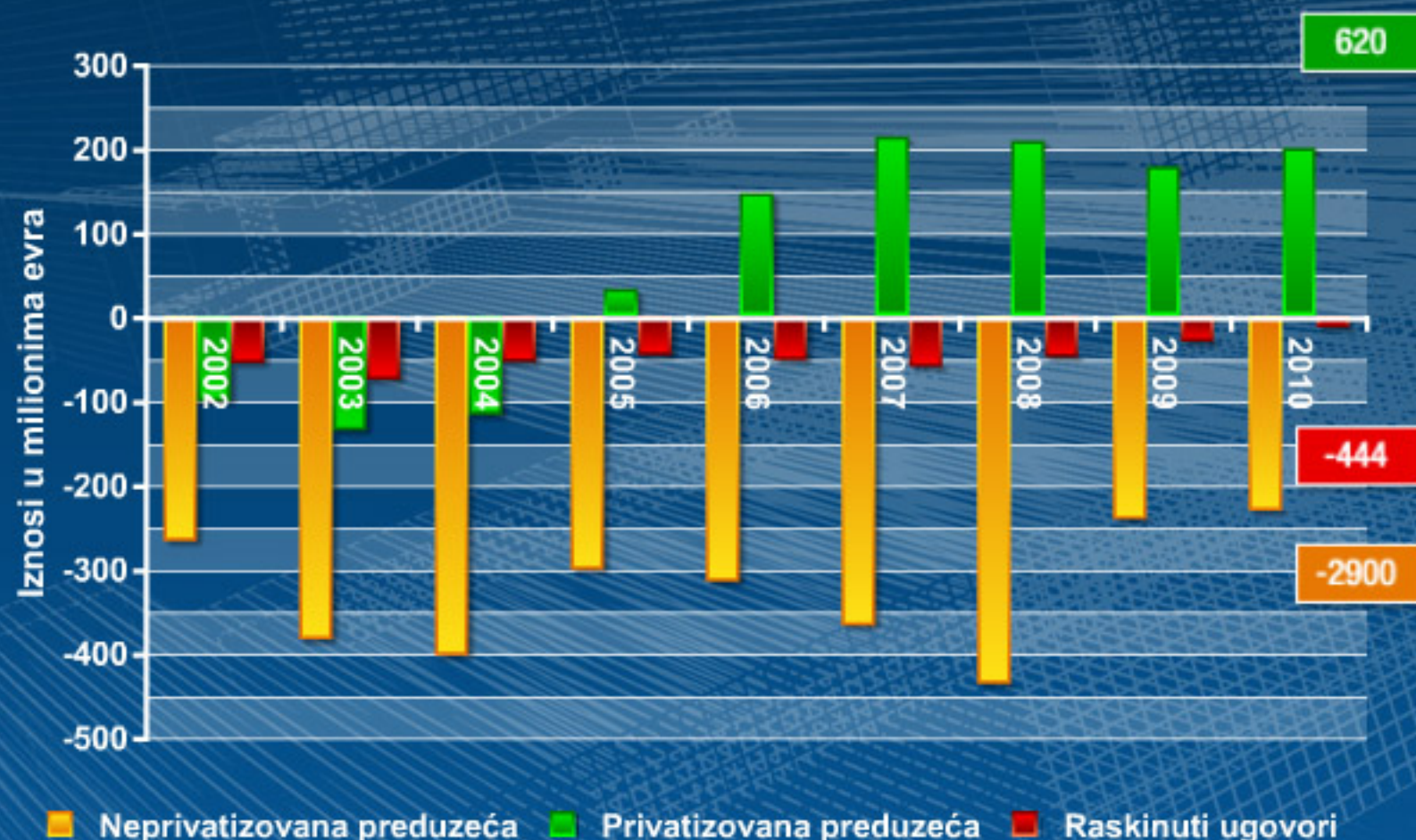
► POSLOVNI REZULTAT

POSLOVNI REZULTAT

- 2002. godine sva preduzeća su pravila gubitak, dok 2010. godine jedino privatizovana prave dobitak
- Privatizovana preduzeća su u 2002. pravila gubitak od 102 mil.evra, dok su 2010. godinu završila sa 200 mil.evra dobitka
- Neprivatizovana preduzeća konstantno prave gubitak

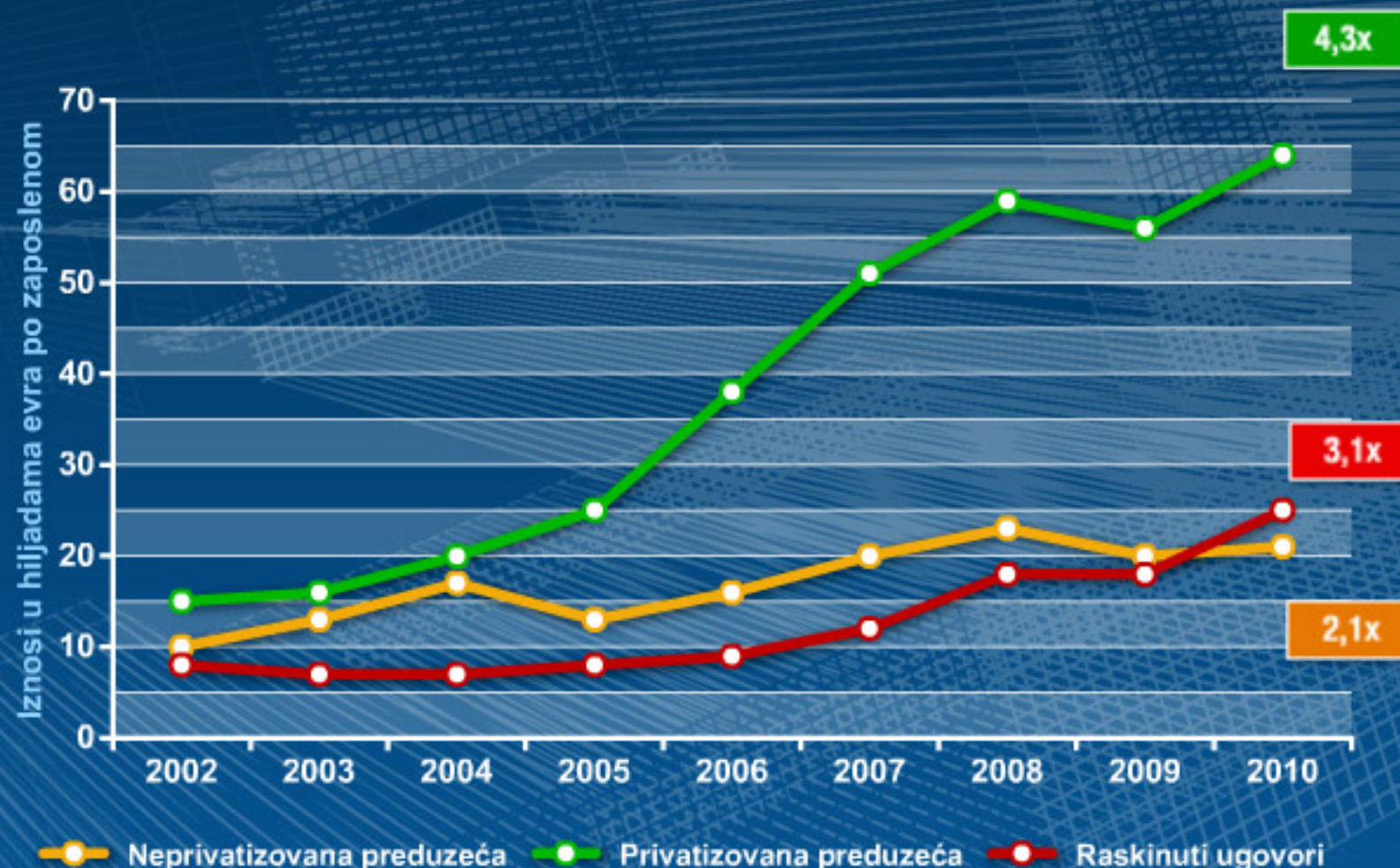
► KRETANJE PRIHODA

PRODUKTIVNOST

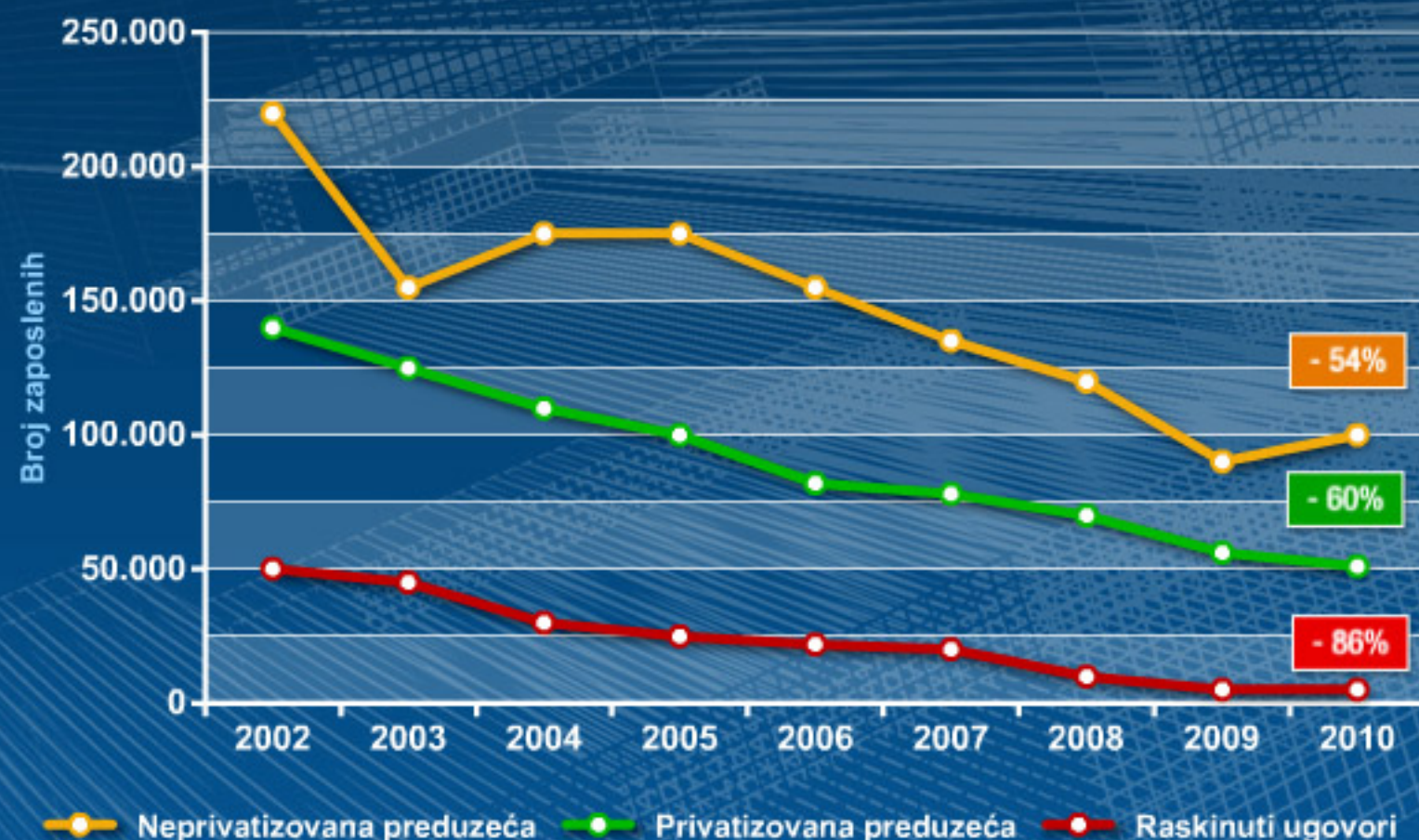
- Produktivnost je rasla u sve tri grupe preduzeća
- Prihodi po zaposlenom u privatizovanim preduzećima uvećani za 4,3 puta
- U preduzećima kod kojih je raskinut ugovor i neprodatim preduzećima zabeležen porast, ali uglavnom zbog smanjenja broja zaposlenih, dok jedino kod privatizovanih preduzeća produktivnost značajno raste i zbog povećanja prihoda

► VREDNOST IMOVINE

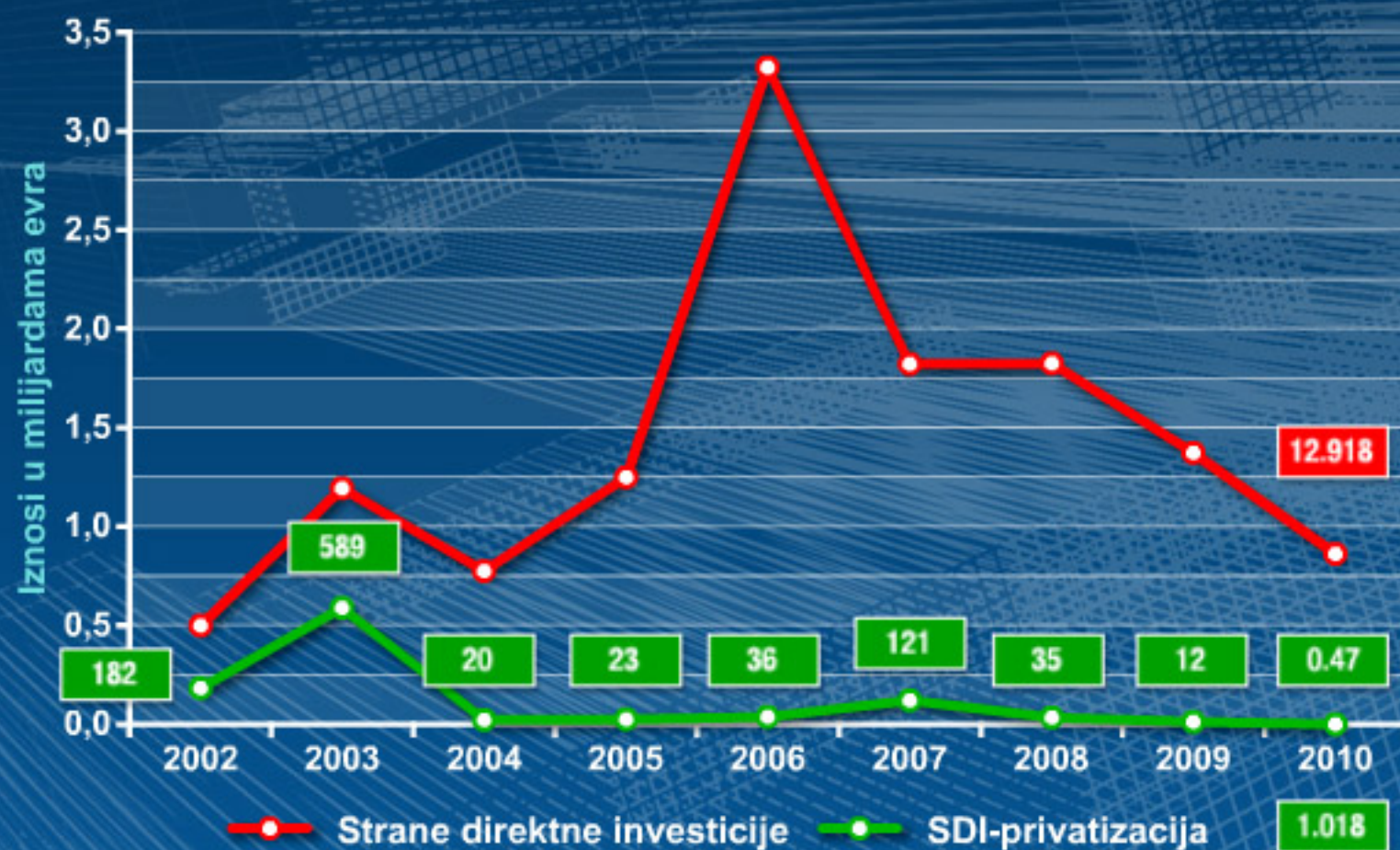
Zaposlenost

- U sve tri grupe preduzeća jasan je trend smanjenja broja zaposlenih tokom protekle decenije
- To opovrgava često korišćenu tezu da je privatizacija najveći uzrok porasta nezaposlenosti
- Pad broja zaposlenih je očigledan pokazatelj da su sva društvena preduzeća u Srbiji zapošljavala preveliki broj radnika

Uticaj privatizacije na strane direktne investicije

- Privatizacija, posmatrana u širem smislu, je privukla najznačajnija strana ulaganja u Srbiji (Telenor, NIS, DIN i DIV, Stada), dok je privatizacija realnog sektora prema odredbama Zakona o privatizaciji samo u prvim godinama tranzicije privukla značajne investicije iz inostranstva.
- Nakon svetske ekonomske krize se pojavljuje interesovanje uglavnom za strateška partnerstva kroz zajedničko ulaganje (Jura, Beneton), uz značajne podsticajne mere iz budžeta.

Izvor: NBS i Agencija za privatizaciju

REGIONALNI UTICAJ PRIVATIZACIJE

- Posmatrano je zajedno 1.400 preduzeća (od toga 346 raskinutih ugovora) privatizovanih po Zakonu o privatizaciji do 31.12.2005. i 537 neprivatizovanih, u odnosu na sva ostala preduzeća iz regiona

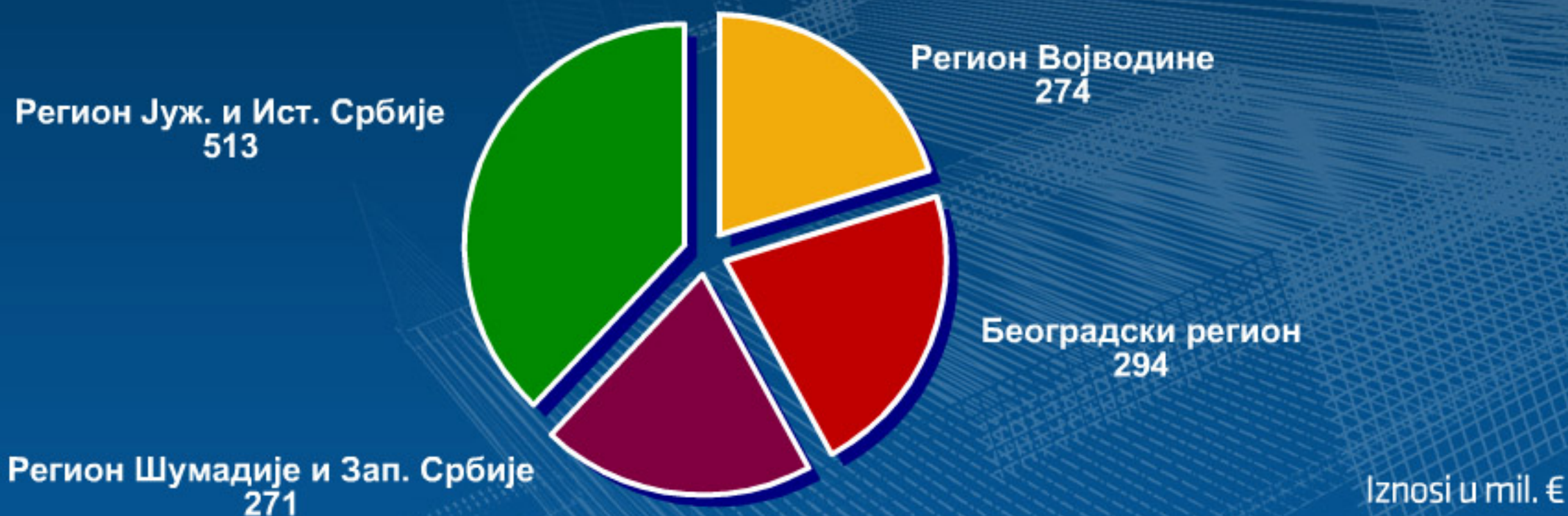
Broj privatizacija

■ Najveći broj privatizovanih preduzeća u posmatranom periodu je ostvaren u regionu Vojvodine (493), a najmanji broj u regionu Beograda (278)

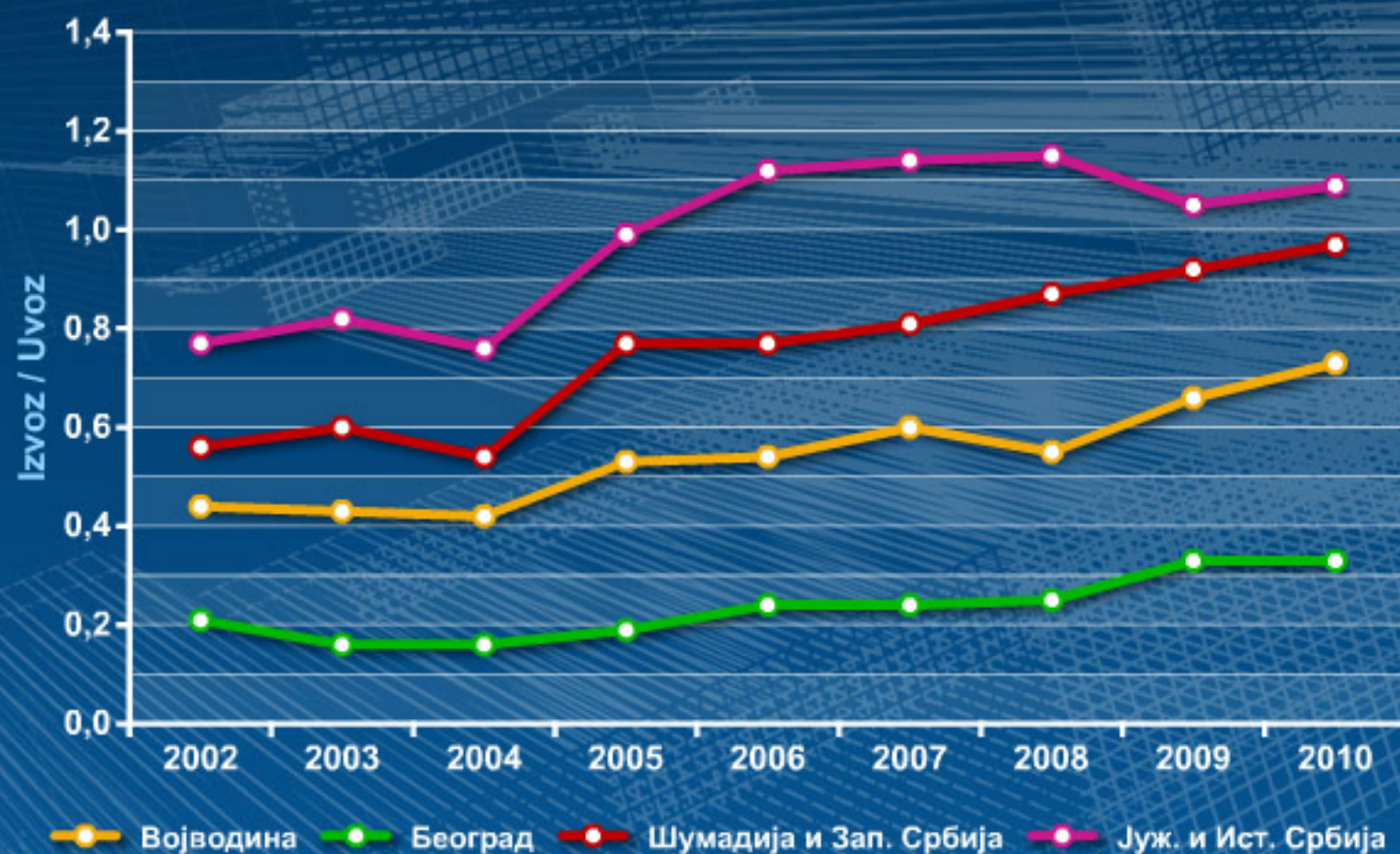
Ostvareni prihod

- Najznačajniji prihod od privatizacije u posmatranom periodu je ostvario region Južne i Istočne Srbije (513 mil.evra), najviše zahvaljujući privatizaciji dve duvanske kompanije koje su generisale 85% prihoda

Pokrivenost uvoza izvozom

- Region Šumadije i Zapadne Srbije je ostvario najznačajniji napredak u pokrivenosti uvoza izvozom, u velikoj meri zahvaljujući privatizaciji, pre svih dve valjaonice iz Sevojna, ali i drugim izvozno orijentisanim preduzećima (čak 8 privatizovanih pred. se po visini prihoda nalazi u prvih 20 preduzeća regiona u 2010. godini)
- Region Beograda, iako kreira 2/5 BDP, i dalje ima pokrivenost 1\$ uvoza sa izvozom od svega 0,33\$

Izvor: Privredna komora Srbije

Region Vojvodine

- Preduzeća u zbiru posluju sa poslovnim gubitkom u 2010, zahvaljujući većim gubicima neprivatizovanih preduzeća (73,3 mil.evra), u odnosu na posl.dobitak privatizovanih (55,9 mil.evra)
- U 2002. posmatrana preduzeća su zapošljavala 28% svih zaposlenih, a u 2010. zapošljavaju svega 11%

Region Beograda

- Privatizacija prema odredbama Zakona o privatizaciji je u regionu Beograda dala skromne rezultate (svega 6 tenderskih privatizacija). U prvih 20 preduzeća po prihodima u 2010. jedino se Lukoil-Beopetrol, nalazi na 9. mestu, sa 365 mil.evra prometa
- Zabrinjava činjenica da neprivatizovana preduzeća i dalje gazduju sa 2/3 imovine posmatranih preduzeća, odnosno, 2 mlrd.evra imovine i prave konstantne gubitke, što je i dovelo do gubitka supstance od 235 mil.evra u periodu 2002-2010. S druge strane privatizovana preduzeća su svoju imovinu u posmatranom periodu uvećala 3 puta

Region Šumadije

- Prihodi posmatranih preduzeća su porasli u totalu za svega 10% u 2010, poredeći je sa 2002, ali je struktura tih prihoda promenjena u korist privatizovanih preduzeća, koja sada učestvuju sa 72% u prihodima posmatranih preduzeća, a 2002. su učestvovala sa 48%
- Poslovni dobitak privatizovanih preduzeća je nadmašio gubitke neprivatizovanih i preduzeća kod kojih je raskinut ugovor, pa je neto rezultat posmatranih preduzeća od 2009. pozitivan

Region Južne i Istočne Srbije

- Iako je po gotovo svim parametrima region Južne i Istočne Srbije najnerazvijeniji, privatizacijom duvanske industrije privukao je najznačajnije investicije
- Sva preduzeća iz regiona su u zbiru pravila poslovni gubitak do 2010, samo su privatizovana u zbiru konstantno ostvarivala poslovni dobitak još od 2005. godine.
- Imovina posmatranih preduzeća je umanjena za 20% u 2010, poredeći je sa stanjem u 2002, pre svega zbog "nestanka" 550 mil.evra supstance iz neprivatizovanih i preduzeća kod kojih je raskinut ugovor, dok su istovremeno privatizovana preduzeća kreirala novih 120 mil.evra imovine

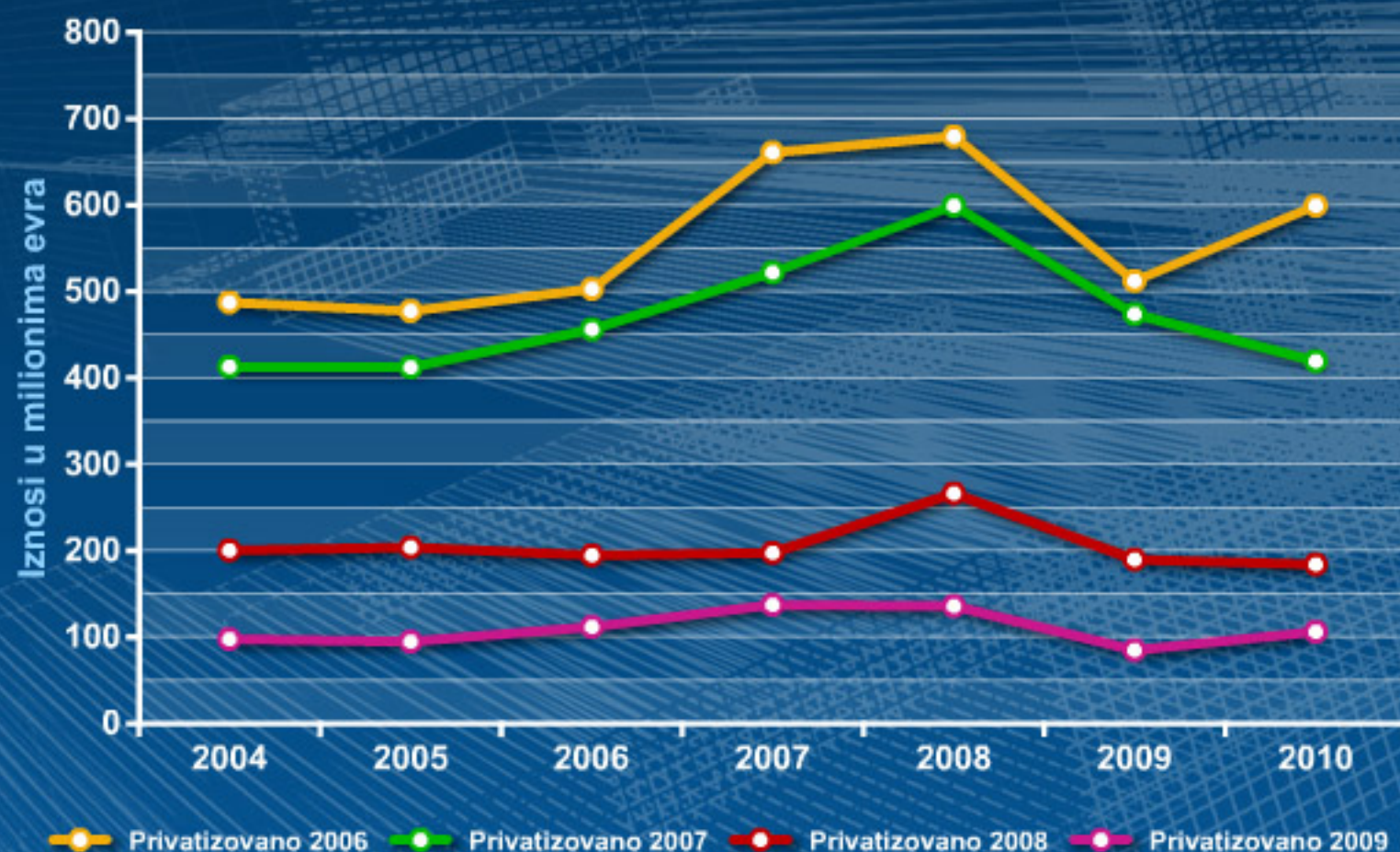
UTICAJ PRIVATIZACIJE NA PREDUZEĆA PRIVATIZOVANA U PERIODU 2006. – 2009.

■ 851 privatizovano preduzeće

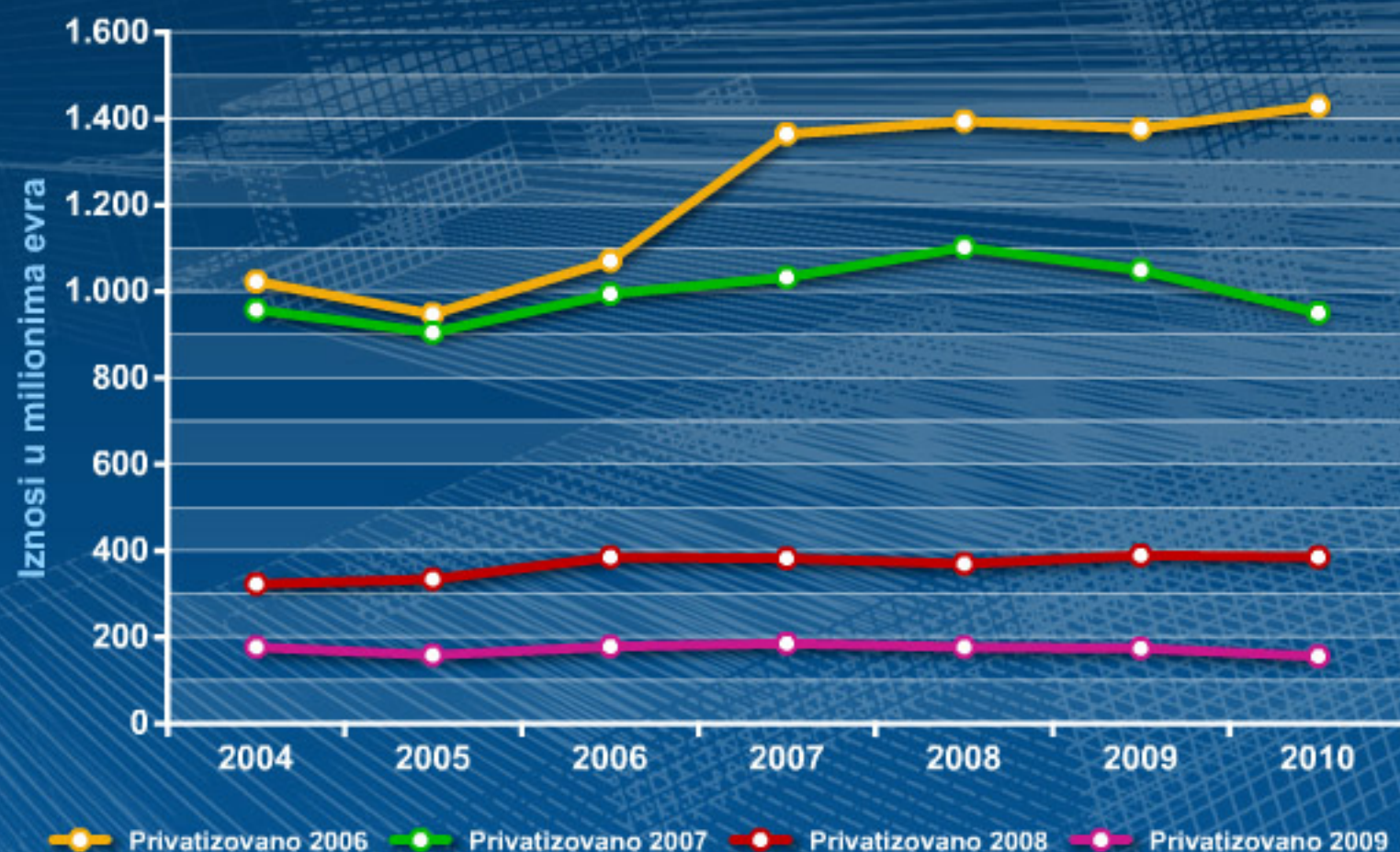
- 2006 - 233
- 2007 - 299
- 2008 - 243
- 2009 - 76

■ Posmatrani efekti u periodu 2002. - 2010.

Prihodi preduzeća privatizovanih od 2006-2009

Poslovna imovina u preduzećima privatizovanim od 2006-2009

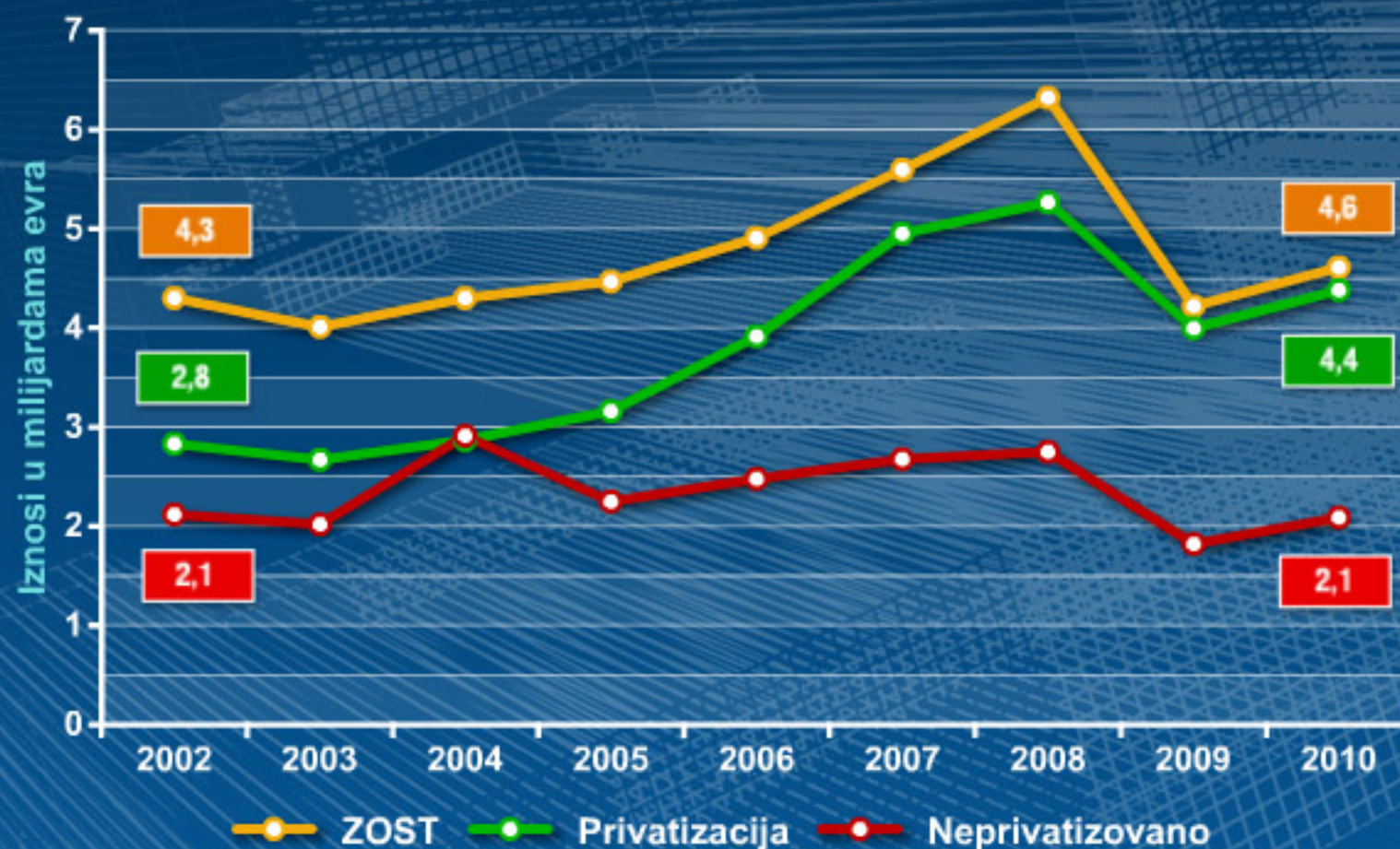
POREĐENJE EFEKATA ZAKONA O PRIVATIZACIJI I ZAKONA O SVOJINSKOJ TRANSFORMACIJI

- 777 preduzeća privatizovanih po ZOST
- 1.638 preduzeća uspešno privatizovanih po ZOP
- 537 neprivatizovanih i preduzeća u restrukturiranju na dan 01.09.2011.
- Posmatrani efekti u periodu 2002. – 2010.

KRETANJE PRIHODA

- Preduzeća privatizovana po ZOST zabeležila porast prihoda od 7%
- Preduzeća privatizovana po ZOP zabeležila porast prihoda od 55%
- Neprivatizovana preduzeća stagniraju

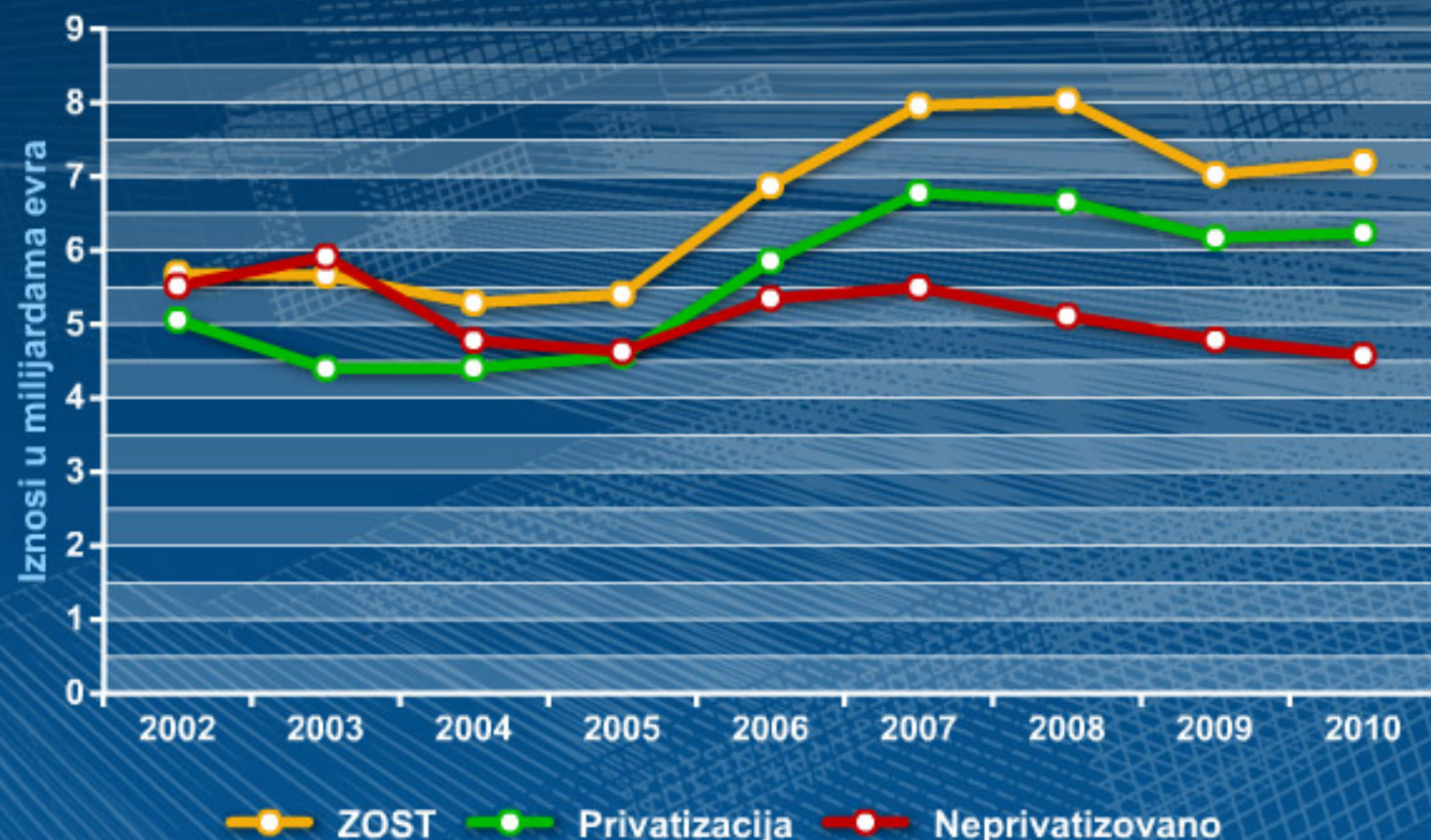
► POSLOVNI REZULTAT

VREDNOST IMOVINE

- Najznačajnijom imovinom su u 2003. raspolagala neprivatizovana preduzeća, a 7 godina kasnije su to isključivo privatizovana preduzeća
- Neprivatizovana preduzeća izgubila 20% imovine
- Preduzeća privatizovana po ZOP povećala vrednost imovine za 20%
- Preduzeća privatizovana po ZOST povećala vrednost imovine za 30%

► ZADUŽENOST

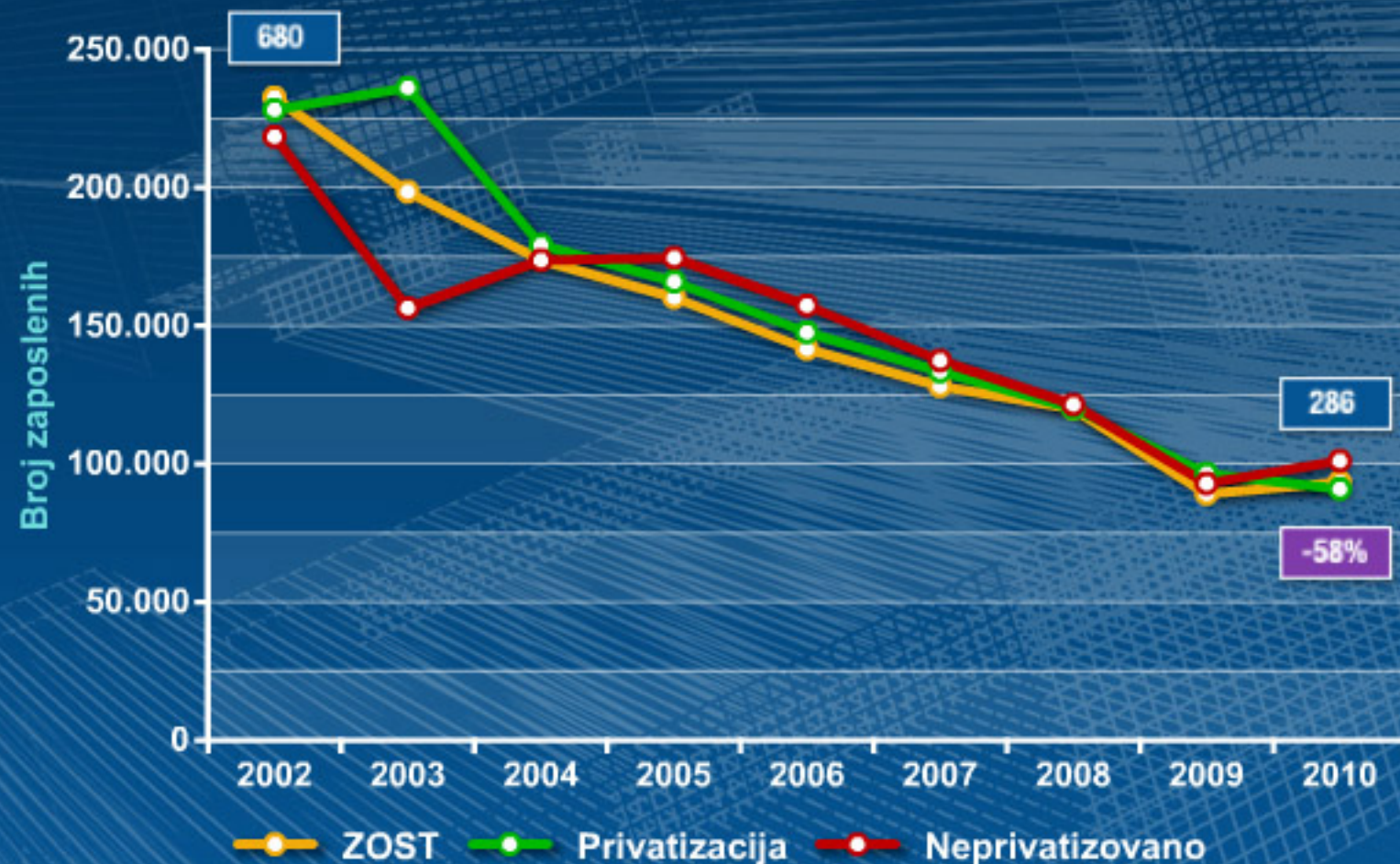

Zaposlenost

- Zaposlenost je drastično opala u svim grupama preduzeća

- ZOST - 139.000
- ZOP - 137.000
- Neprivatizovana - 117.000

- Model privatizacije nije presudan za kretanje zaposlenosti

Zaključci - Očigledni su pozitivni efekti privatizacije

Prihodi

- Privatizovana preduzeća su povećala prihode za 69%
- Neprivatizovana su ostala na istom nivou
- Iako je u ukupnom broju privatizacija skoro 30% raskinutih ugovora, ta preduzeća u ukupnom prihodu učestvuju tek sa 3%

Poslovni rezultat

- Privatizovana iz gubitka od 102 miliona €, počinju da prave dobitak, koji na kraju 2010. iznosi 200 miliona €
- Neprivatizovana konstantno prave gubitak, nijedne godine nisu pravila dobitak

▶ Produktivnost i Vrednost imovine

Produktivnost

- Prihodi po zaposlenom najviše su se povećali u privatizovanim preduzećima, dok je rast produktivnosti u neprivatizovanim preduzećima mnogo više posledica drastičnog smanjenja broja radnika nego povećanja prihoda

Vrednost imovine

- U privatizovanim preduzećima vrednost imovine je porasla za 47%
- U neprivatizovanim preduzećima vrednost imovine se smanjila za 17%

Zaposlenost

- Zaposlenost opada kod preduzeća privatizovanih po bilo kojem metodu, ali i kod neprivatizovanih preduzeća

► Prihodi i Poslovni rezultat

HVALA NA PAŽNJI!